

Aanwezig Jan Verbergt, voorzitter
Patrick Princen, schepen
Bert Delanoeije, Catherine François, Yves Selleslagh, commissieleden
Dirk Tuypens, Den Roover Kathleen, Perdaens Freya, Verbeurgt Thijs
(digitaal), waarnemers

Externen: Wouter Cyx (Transition Stories BV)
Ambtenaren: Ighor Van de Vyver, Arnout Ruelens, Liza Maes

Verontschuldigd Klaas Delrue, Kristof Calvo

Datum 8 november 2023 – van 20.00u tot 22.45u

1. Goedkeuring verslag raadscommissie openbare werken, openbaar groen, milieu, energie en duurzaamheid van 13 september 2023.

Goedgekeurd

2. Workshop 'Warmtestrategie Mechelen' onder begeleiding van Transition Stories.

Zie presentatie in bijlage met polls.

Inleiding en contextschets

Korte toelichting van wat de bestaande verwarmingstechnieken momenteel zijn (slides 8 t.e.m. 10) en overzicht rond warmte in Mechelen (slides 12 t.e.m. 21).

Q: Heeft een lokaal warmtebeleid zin in een globale context?

A: Europa heeft een leidende rol als regelgever en economische markt. Er is een duidelijke Europese impact op de globale markt. Dit wordt geïllustreerd met de ecodesign regelgeving die performantere verwarmingsketels opleverde.

Q: Wat met andere types van verwarming (zonnewarmte, biomassa, ...)?

A: Er wordt hier de nadruk gelegd op de dominante warmtestromen. Aanvullend en plaatsgebonden kunnen deze warmtebronnen zeker een rol invullen.

Q: Wat met het opschalen van biomassa (houtresten, houtkanten, ...) (vb. uit Oostenrijk)?

A: Dit kan een deel van de oplossing zijn, als er geen hoogwaardigere toepassing voor is. Er wordt verwezen naar voorbeelden in Kasterlee, Ravels en Brasschaat.

Q: Wat met de getijden op de waterlopen? Heeft dit een impact op de haalbaarheid?

A: Dit vormt in de praktijk inderdaad een beperking. Dergelijke effecten worden tijdens een gedetailleerde potentieelinschatting of meetcampagne tijdig in beeld gebracht om de impact op haalbaarheid correct te kunnen inschatten.

Q: Is er voldoende zicht op de huidige stand van zaken van de ondergrond en de riolering om warmtenetten vorm te geven?

A: De eventuele uitrol van warmtenetten zal gefaseerd gebeuren en dit vanuit warmte-eilanden. Deze worden geleidelijk aan verbonden. De focus op korte termijn kan liggen op het realiseren van de eilanden. Onderzoek doen naar wat ondergronds zit qua leidingen, moet in kaart gebracht worden (zowel actieve als inactieve). Dit is een lange termijn plan (doelstelling 2050).

Eerste fase van het onderzoek spitst zich toe op nieuwbouw- en stadsontwikkelingsprojecten (eilanden realiseren en verbinden met mekaar) of bij heraanleg straten. Zones reserveren, partners zoeken (financiering). Daarnaast biedt de heraanleg van de vesten hier een kans.

Q: Is de aanleg van een warmtenet opgenomen in de budgettering van de vesten?
A: Neen, er is wel een reservatiestrook voorzien om het warmtenet later in te plaatsen.

Workshop

De workshop bestond uit 3 debatten waarin we inzicht kregen in het huidige klimaatbeleid en om een draagvlak uit te bouwen naar de toekomst toe, en de impact dat dit zal hebben op de Mechelaars (en hun burens) en om tot een door alle partijen gedragen engagement te komen.

De resultaten van de poll staan mee opgenomen in de presentatie.

Debat 1: Wat is de beleidsrol qua warmte in Mechelen?

Zie Poll-resultaten op slides 25 t.e.m. 26.

Het is een complex thema en de aanwezigen geven aan over weinig basiskennis te beschikken over deze materie.

Uit het debat bleek dat belangenbehartiging als lokale overheid door contacten aan te knopen bij de bovenlokale overheden wel degelijk een belangrijke en wenselijke activiteit is voor Mechelen om de warmtestrategie mee te kunnen realiseren.

'Een duidelijke maatstaf wat betreft stadsontwikkelingen' kwam uit de peiling als belangrijk en noodzakelijk. Er is nl. nood aan beter inzicht in het regelgevend kader, lokale drempels en de rol van de stad als facilitator en expert. Deze expertise kan de stad delen met lokale spelers, zoals de sociale woningbouw en bouwprofessionals op het grondgebied. De stad kan hier ook gelden als een kwaliteitskeurmerk (in de zin van onafhankelijke en betrouwbare partner).

'Proactief de kansen voor warmtenetten onderzoeken' kwam ook naar voren uit de peiling, maar de stad dient dan echter wel de juiste hefbooms en instrumenten te krijgen van de bovenlokale overheid.

'Financiële oplossingen voor gebouwrenovatie' verder versterken (d.m.v. lening, premies, ...) en financierbaarheid van oplossingen zoals warmtepompen is een belangrijk aandachtspunt om oplossingen rond te blijven aanbieden/ontwikkelen. De betaalbaarheid en bereikbaarheid moet er voor iedere Mechelaar kunnen zijn = grote uitdaging.

Het natuurlijk renovatieritme van 1% dient verhoogd te worden naar 3%. Inwoners hebben hiervoor renovatieadvies van een onafhankelijke (niet commerciële) instantie nodig. Het gegeven dat stad Mechelen zo'n dienstverlening aanbiedt, is een kwaliteit en renovatieversneller voor heel wat huishoudens. Hiervoor kan verder worden ingezet op de kopers van woningen (zij voeren meestal renovatiewerken uit binnen de eerste 5 jaar) om zo de Mechelse doelstellingen te halen. Aanvullend is ook ondersteuning voor mensen die in een bestaande woning wonen broodnodig. Hierbij dienen echter degenen die geen koper zijn niet vergeten te worden. Er dient meer te worden ingezet op huurders.
Sociale woningen <-> invloed huurprijzen – financiering?

Bij premies en subsidies dient echter ook de betaalbaarheid voor de overheid bewaakt te worden. Er wordt best verder ook ingezet op het aantrekken van Europese subsidies.

Q: Wat is de rol van regionale spelers/intercommunales zoals Fluvius (in warmtenetten).

A: De stad heeft verschillende beheermodellen van warmtenetten in kaart gebracht. Fluvius is daarbij 1 van de mogelijke partijen, maar niet de enige. Het is de komende jaren verder te onderzoeken welke koers hierin aangewezen lijkt voor Mechelen.

Debat 2: Welke vorm van opvolging en betrokkenheid vinden we belangrijk?

Zie Poll-resultaten op slide 30.

Uit de peiling kan geconcludeerd worden dat de aanwezige commissieraadsleden graag betrokken blijven in dit beleidsthema, maar dat er geen uitgesproken voorkeur is op welke manier. Er was een lichte voorkeur om regelmatig halfjaarlijkse updates te geven en raadsleden nadrukkelijk uit te nodigen op publieke evenementen.

Er bestaat veel interesse om meer te leren over dit thema en er inzicht in te krijgen. Er is dus nood aan goede communicatie. Het is een grote uitdaging om deze technisch complexe materie helder te communiceren. Basisinfo is bovendien moeilijk te vinden: de warmtestrategie is een project van lange termijnbeleid, het vertalen naar het hier en nu moet door de diensten breder gecommuniceerd worden (zoals waar op zoek te gaan naar info rond nieuwe vormen van energie opwekken).

Initiatieven zoals deze interactieve workshop op de raadscommissie dragen bij tot de uitbouw van draagvlak en worden geëapprecieerd.

Debat 3: Hoe kunnen we vanuit de verschillende politieke fracties het inzicht en draagvlak verankeren voor de komende jaren (en legislatuur)?

Zie Poll-resultaten op slide 33.

'Een overzicht bezorgen van wat reeds bestudeerd werd' wordt als belangrijkste aangehaald door de commissieleden, maar in feite werden alle keuzeopties aangevinkt. Het moet een ondersteunend document zijn, leesbaar voor "leken", het belang moet duidelijk meegegeven worden, evt. ook illustrerende beelden van binnen- en buitenland in opnemen. Maar evengoed projecten naast de deur (aquathermie, ...) kunnen zeer verhelderend werken.

Concreet was er consensus om op korte termijn (voor wintervakantie) een nota met managementsamenvatting aan te leveren en op middellange termijn (na wintervakantie) een nieuwe update te geven voor de raadscommissie en de kans bieden om feedback te geven op het charter.

Er werden ook enkele suggesties gedaan door de commissieleden in de poll en tijdens het debat:

- Kijken om eens met de raadscommissie te gaan 'gluren bij de burens', best buiten de werkuren.
- Als opvolging van de aanlevering van de informatie over de warmtestrategie, een individuele sessie per fractie voorzien voor een toelichting van ca. 30 min.
- Debatavond/-middag met voorbeelden van steden of regio's die geslaagde projecten op poten hebben gezet.

Save the date: Klimaatcongres-festival = 26.04.2024 in Lamot.

(congres voor bouwprofessionals, andere besturen en professionals waar Mechelen zijn diverse projecten en expertise rond klimaat deelt).

Charter Duurzame Warmte

Zie krijtlijnen van het charter op slides 34 t.e.m. 35.

De aanwezige raadsleden steunen het idee om een charter te ontwikkelen en te onderschrijven en eensgezind de ambitie rond warmtestrategie uit te dragen.

De focus dient gelegd te worden op betaalbaarheid, communicatie en verbondenheid.

Verslaggever: Liza Maes / Arnout Ruelens / Ighor Van de Vyver